

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 16. mai 2023
(OR. en)

9226/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0396(COD)

ENV 493
MI 407
AGRI 244
FOOD 34
ENT 103
IND 249
CONSOM 172
COMPET 451
CODEC 871

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Määrus, milles käsitletakse pakendeid ja pakendijäätmeid: toiduohutuse ja toidu raiskamisega seotud aspektid – <i>Teave eesistujariigilt</i> – <i>Arvamuste vahetus</i>

Delegatsioonidele esitatakse lisas eesistujariigi koostatud taustdokument ministritele esitatavate küsimustega nõukogu 30. mai 2023. aasta istungil (põllumajandus ja kalandus) kõnealusel teemal toimuvaks arvamuste vahetuseks.

**Määrus, milles käsitletakse pakendeid ja pakendijäätmeid: toiduohutuse ja toidu
raiskamisega seotud aspektid**

– Eesistujariigi taustdokument

Toit puutub enne selle tarbimist tootmise, töötlemise, säilitamise, ettevalmistamise ja serveerimise ajal kokku paljude materjalide ja esemetega. Sellised materjalid ja esemed hõlmavad tootepakendeid, toidu töötlemiseks kasutatavaid masinaid ning köögi- ja lauanõusid.

Kuigi ringlussevõtu määrad on ELis tõusnud, kasvab pakendijäätmete hulk kiiremini kui ringlussevõtt. Viimase kümne aasta jooksul on pakendijäätmete hulk suurenenud rohkem kui 20% ja kui meetmeid ei võeta, suureneb see 2030. aastaks eeldatavasti veel 19%. Plastpakendijäätmete puhul prognoositakse 2030. aastaks 46% suurenemist. Pakendijäätmete kasvava kogusega kaasnevad suurem keskkonnamõju, sealhulgas ressursside ulatuslikum ja ebatõhus kasutamine, negatiivsed kliimamõjud, prügistamine, probleemsete ainete liigne kasutamine pakendites ja suurenevad jäätmekäitlusprobleemid, sealhulgas madala kvaliteediga ringlussevõtt, ning liigne prügilasse ladestamine, põletamine ja eksport olelusringi lõpus. Samal ajal aitab pakendijäätmete vähendamine ja ringlussevõtu suurendamine vähendada ELi sõltuvust toorainete ja fossiilkütuste impordist, edendada innovatsiooni, soodustada majanduskasvu ning vähendada kodumajapidamiste tarbetuid kulutusi.

Pakenditootmise ja pakendijäätmete käitlemise kogukäive ELis on hinnanguliselt 370 miljardit eurot. Seetõttu on pakendi- ja pakendijäätmete sektori ümberkujundamisel oluline roll ja potentsiaal Euroopa muutmisel puhtaks ja kestlikuks ringmajanduseks kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppega. Järgides komisjoni ringmajanduse tegevuskava, märkis nõukogu oma 4. oktoobri 2019. aasta järeldustes (12791/19) muu hulgas, et 2030. aastaks peaksid kõik ELis turule lastavad plastpakendid olema korduskasutatavad või ringlussevõetavad ning pakendite sorteerimise ja ringlussevõtu suutlikkus ELis peaks suurenema neli korda, ning kutsus komisjoni üles võtma täiendavaid meetmeid.

Komisjon võttis 30. novembril 2022 vastu pakendeid ja pakendijäätmeid käsitleva määruse ettepaneku. Ettepaneku eesmärk on vältida pakendijäätmete teket, edendada kvaliteetset ringlussevõttu ja luua teise toorme turg, hõlbustades samal ajal tarbijate teavitamist ja luues uusi äri võimalusi.

Ettepaneku ja selle mõjuhindangu läbivaatamine tehti ülesandeks keskkonna töörühmale, kes alustas sellega 5. detsembril 2022. Keskkonna nõukogu pidas 16. märtsil 2023 poliitilise mõttevahetuse uue pakendamiskorra üldise eesmärgi ja jäätmetekke vältimise üle.

Toidu- ja joogipakenditel on tarbijate jaoks toodete kaitsmisel ja säilitamisel oluline roll. Toiduohutuse kõrge taseme tagamiseks peavad kõik toiduga kokku puutuvad materjalid vastama Euroopa turule laskmisel määruse (EÜ) nr 1935/2004 (toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta) sätetele. Eriti oluline on määrus (EL) nr 2022/1616 toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud ringlussevõetud plastist materjalide ja esemete kohta, mis võimaldab PETi mehaanilist ringlussevõttu ja uudsete ringlussevõtutehnoloogiate väljatöötamist muude plastide jaoks.

Kavandatava pakendeid ja pakendijäätmeid käsitleva määruse eesmärk on tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse siseturul, säilitades samal ajal toiduohutuse ja -hügieeni kõrge taseme, ilma et see mõjutaks toidu raiskamise vähendamise poliitikapõhimõtteid. Kõigi kavandatava pakendeid ja pakendijäätmeid käsitleva määrusega võetud meetmete lähtepunkt on toiduohutusstandardite järgimine ja kooskõla ELi eesmärgiga vähendada toidu raiskamist. Kuna kavandatav määrus mõjutab toidu- ja joogitööstust, mida on vaja suuremaks kestlikkuseks kohandada, peab selline kohandamine olema kooskõlas muude ELi õigusaktidega.

Tuletades meelde, et toiduga kindlustatus ja toiduohutus on ELi toidusüsteemi nurgakivid, tuuakse strateegias „Talust taldrikule“ ühe põhieesmärgina esile ka kestlikkus. Strateegia „Talust taldrikule“ eesmärk on toetada kestlikke toidutootmismeetodeid, muutes tarbijatele tervislike toiduvalikute tegemise lihtsaks ning edendades loodusvarade paremat kasutamist ja reostuse vähendamist.

Strateegia „Talust taldrikule“ tegevuskava veel üks aspekt ja lahutamatu osa on jäätmete raamdirektiivi 2008/98/EÜ oodatav läbivaatamine. Komisjon peaks tegema õigeaegselt ettepaneku täiendavate meetmete kohta, et ennetada toidu raiskamist.

Eesistujariik leiab, et kavandatud pakendeid ja pakendijäätmeid käsitlev määrus on väga oluline. Kuna tegu on valdkonnaülese ja keerulise teemaga, on väga oluline, et see oleks õiguslikult sidus ning ühtlustaks tõhusalt pakendi- ja jäätmesektoreid, toidutööstusahelat, tarbijate tervist ja ohutust ning siseturu sujuvat toimimist.

Põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 30. mai 2023. aasta istungil peetavate arutelude struktureerimiseks teeb eesistujariik ettepaneku keskenduda toiduohutuse ja toidu raiskamisega seotud aspektidele. Samuti peab eesistujariik tervitatavaks komisjoni sissejuhatavat kokkuvõtet määruse eelnõu peamistest valdkondadest, mis on toidu- ja joogitööstuse jaoks olulised.

Eesistujariik teeb ettepaneku vastata kahele alltoodud küsimusele.

1. Pidades silmas ettepaneku eesmärki vähendada märkimisväärselt pakendijäätmeid, siis kas Teie arvates on aspekte, mida on vaja kaaluda, et tagada toiduohutus ja hügieenistandardid ning ühtse turu toimimine? Milliseid tegureid tuleks rõhutada seoses vajadusega vähendada märkimisväärselt toidu raiskamist?
2. Kuidas saab korduskasutamist, taastäitmist ja ringlussevõttu kasutada tõhusate meetmetena pakendijäätmete vähendamiseks ja nende ringluse tõhustamiseks, tagades samal ajal toiduohutuse ja hügieenistandardid? Milline on asjakohane viis eespool nimetatud ettepaneku ja muude asjakohaste ELi õigusaktide vastastikmõju ja sünergia käsitlemiseks?